

PATVIRTINTA

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus

2002 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. 11

(Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus

2013 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-337
redakcija)

(Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus

2015 m. rugsėjo 22 d. įsakymo Nr. V-159
redakcija)

(Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus

2016 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. V-
193

redakcija)

(Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus

2019 m. liepos 4 d. įsakymo Nr. V-91
redakcija)

ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemaitijos nacionalinio parko direkcija (toliau – Direkcija) yra biudžetinė įstaiga, pagal kompetenciją vykdanči kraštovaizdžiokompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą, organizuojanti nuolatinę jų priežiūrą ir tvarkymo organizavimą, pažintinio turizmo, racionalaus gamtos išteklių naudojimo skatinimą, kompetentingą fizinių ir juridinių asmenų veiklos saugomose teritorijose kontrolę pagal nustatytą Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos ir naudojimo tvarką, turinti kitas šių nuostatų nustatytas teises ir pareigas.

2. Direkcija yra viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą su Direkcijos pavadinimu, biudžetinių ir nebiudžetinių lėšų sąskaitas banke. Direkcijos buveinės adresas: Didžioji g. 10, LT-90420, Plateliai, Plungės r.

3. Direkcijos savininkė yra valstybė. Direkcijos savininko teises ir pareigas įgyvendina Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba).

4. Direkcija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos vandens įstatymu, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro bei Tarnybos direktoriaus įsakymais, Žemaitijos nacionalinio parko nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1273 „Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo“, Žemaitijos nacionalinio parko

planavimo schema (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1148 „Dėl Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“, Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 440 „Dėl Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“, šiais nuostatais ir kitais teisės aktais bei planavimo dokumentais.

5. Direkcijos veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. Direkcija gali turėti kitų įstatymuose numatytų finansavimo šaltinių.

6. Šie nuostatai reglamentuoja Direkcijos veiklą, nustato jos tikslus ir funkcijas, teises, Direkcijos struktūrą ir darbo organizavimą.

7. Direkcijos nuostatai keičiami teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Direkcijos vieši pranešimai skelbiami vietiniame dienraštyje ir / arba Direkcijos interneto svetainėje.

II. DIREKCIJOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

9. Svarbiausieji Direkcijos tikslai yra:

9.1. organizuoti didžiausio Žemaitijoje ežeringo miškingo gamtinio komplekso, mokslui ypač vertingų miškingų Plokštinės ir Rukundžių pelkynų, Platelių ežero, Laumalenkos ir Šilinės hidrografinių kompleksų, raiškaus moreninio (Mikytų, Pučkorių) ir keiminio (Šarnelės, Jazdauskiškių, Grigaičių) kraštovaizdžio etalonų, Gardų ozo, Medsėdžių ir Liepijos limnokeimų, Babrungo ir Mergupio slėnių, Paburgės, Siberijos, Pakastuvos, Užpelkių, Ertenio ir Paparčių pelkių, savitų Paplatelės, Šeirės ir Pailgio miškų bei Juodupio pelkėtų pievų biocenozė, retų rūšių augalų ir gyvūnų, gamtos paveldo objektų apsaugą;

9.2. organizuoti ypač vertingo ir sudėtingo Šiaurės Žemaitijos archeologinio komplekso su Mikytų, Šarnelės, Pučkorių, Gegrėnų, Pagardenio ir kitais piliakalniais bei alkakalniais, Šventorkalnio senovinės gyvenvietės bei piliavietės, Žemaičių Kalvarijos (Gardų) urbanistinio komplekso ir sakralinės architektūros ansamblio, Platelių dvaro ir parko komplekso, etnokultūrinės vertės požymius išlaikiusių Beržoro, Stirbaičių ir Visvainių kaimų, kitų kultūros paveldo objektų apsaugą;

9.3. organizuoti Šiaurvakarių Žemaitijos vandenskyros gamtinės ekosistemos stabilumo, biotos komponentų ir jų įvairovės apsaugą;

9.4. organizuoti sunaikintų ir/ar pažeistų gamtos, kultūros paveldo vertybių kompleksų bei objektų atkūrimą;

9.5. sudaryti sąlygas plėtoti rekreacinę veiklą, pirmiausia pažintinį ir kaimo turizmą, trumpalaikį poilsavimą tam skirtose zonose bei vietose, numatytose Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schemoje;

9.6. reguliuoti ūkinę veiklą bei užstatymo plėtotę pagal Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schemą, kitus bendruosius bei specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus ir teisės aktus;

9.7. puoselėti Žemaitijos regiono kultūros tradicijas, amatus, verslus, propaguoti aplinkosaugos idėjas, materialinės ir dvasinės kultūros palikimą.

10. Direkcija, siekdama jai pavestų tikslų, atlieka šias funkcijas:

10.1. formuoja Direkcijos veiklos kryptis;

10.2. rengia Žemaitijos nacionalinio parko (toliau – Nacionalinis parkas) tvarkymo tikslines programas;

10.3. rengia ir teikia Tarnybai Direkcijos metinį veiklos planą ir metinę veiklos ataskaitą, teikia pasiūlymus Tarnybai Direkcijos finansiniams ištekliams formuoti;

10.4. rengia teisės aktų, reikalingų Nacionaliniam parkui nustatytiems tikslams įgyvendinti, projektus;

10.5. organizuoja Nacionalinio parko taikomuosius mokslinius tyrimus, susijusius su kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimu, rekreacine ir kita

veikla, kaupia informaciją gamtos apsaugos, kultūros vertybių apsaugos, gamtos išteklių ir kitose srityse;

10.6. organizuoja informacinių stendų, gamtos ir kultūros vertybių ekspozicijų, pažintinių takų, poilsiaviečių bei kitos rekreacinės infrastruktūros įrengimą;

10.7. organizuoja ir koordinuoja Nacionalinio parko kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros paveldo objektų apsaugą, rekreacinį naudojimą ir tvarkymą;

10.8. nustatytą tvarka dalyvauja teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų rengimo bei derinimo procese;

10.9. rengia, įgyvendina, administruoja, dalyvauja įgyvendinant ir administruojant projektus, finansuojamus įvairių fondų lėšomis;

10.10. pagal kompetenciją vykdo planavimo organizatoriaus (užsakovo) funkcijas, kai rengiami teritorijų planavimo dokumentai ar statinių projektai;

10.11. įstatymų nustatyta tvarka organizuoja paslaugų, susijusių su Direkcijos veiklos tikslų ir funkcijų įgyvendinimu, teikimą;

10.12. informuoja visuomenę apie Nacionalinio parko kraštovaizdžio būklę, rengiamas programas bei taikomas priemones, numatomus Nacionalinio parko apsaugos ir naudojimo režimo pakeitimus;

10.13. įstatymų nustatyta tvarka aptarnauja lankytojus;

10.14. vykdo švietimo veiklą, įskaitant neformaliojo ugdymo veiklą gamtosauginėse ir kraštovaizdžio apsaugos programose, kartu su švietimo įstaigomis rengia ir vykdo vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų švietimo programas gamtos ir kultūros apsaugos ir paveldo apsaugos, kultūros srityse;

10.15. organizuoja švietėjiškus, kultūrinius renginius, propaguoja ir remia krašto materialiosios ir dvasinės kultūros paveldą, jo apsaugą, vykdo muziejinę veiklą;

10.16. pagal kompetenciją vykdo teritorijos apsaugos ir naudojimo režimo laikymosi priežiūrą ir kontrolę Nacionaliniame parke ir jo buferinėje apsaugos zonoje;

10.17. bendradarbiauja su Aplinkos ministerijos struktūriniais padaliniais bei jai pavaldžiomis institucijomis, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritoriniais padaliniais, kitų valstybės, savivaldos institucijų taip pat bendruomeninių, visuomeninių organizacijų atstovais;

10.18. pagal kompetenciją palaiko ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis;

10.19. vykdo kitus Nacionalinio parko apsaugos, priežiūros bei tvarkymo darbus;

10.20. organizuoja jungtinės tarybos veiklą;

10.21. įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka valdo, naudoja valstybės turtą ir juo disponuoja;

10.22. pagal kompetenciją nustatyta tvarka nagrinėja asmenų skundus, pranešimus ir prašymus;

10.23. vykdo kitas įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas funkcijas.

III. DIREKCIJOS TEISĖS IR PAREIGOS

11. Direkcija, siekdama jai pavestų tikslų ir vykdydama jos kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę:

11.1. gauti iš Tarnybos ir kitų Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų, kitų valstybės institucijų reikiamą informaciją Nacionalinio parko tikslams pasiekti bei Direkcijos veiklai organizuoti;

11.2. pagal kompetenciją teikti išvadas dėl teritorijų planavimo, ūkinės ir kitokios veiklos, objektų statybos, rekonstravimo ir kitų projektų;

11.3. naudoti savo simbolius, tiražuoti jos teritorijoms būdingų reginių bei objektų atvaizdus;

11.4. įstatymų nustatyta tvarka gauti paramą Direkcijos tikslams pasiekti ir funkcijoms vykdyti;

11.5. įstatymų nustatyta tvarka Nacionaliniame parke organizuoti ir vykdyti ūkinę, rekreacinę veiklą;

11.6. suderinusi su Tarnyba Nacionaliniame parke steigti viešąsias įstaigas lankytojų aptarnavimo, visuomenės gamtosauginio švietimo ir propagavimo, turizmo organizavimo bei ūkinėms funkcijoms vykdyti;

11.7. kryptis į nacionalines ir tarptautines organizacijas, kurių veikla susijusi su saugomų teritorijų veiklos organizavimu ir gamtosauga;

11.8. vykdyti (atlikti) kitas, teisės aktuose ar steigėjo nustatytas funkcijas (veiklas).

12. Direkcija turi kitas Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Tarnybos direktoriaus įsakymais bei kitais teisės aktais nustatytas teises.

13. Direkcijos valstybės tarnautojams, vykdančioms teritorijos apsaugos ir naudojimo režimo laikymosi kontrolės funkcijas suteikiami valstybinių saugomų teritorijų pareigūnų ir gali būti suteikti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų įgaliojimai. Valstybinių saugomų teritorijų pareigūnų teisės nustatytos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir Valstybinės saugomų teritorijų kontrolės nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-43 „Dėl Valstybinės saugomų teritorijų apsaugos kontrolės nuostatų patvirtinimo“. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisės nustatytos Lietuvos Respublikos valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės įstatyme.

14. Direkcijos pareigos:

14.1. išsaugoti Nacionaliniame parke esančius gamtos ir kultūros paveldo objektus (vertybes);

14.2. užtikrinti gamtinių, kultūrinių ir rekreacinių požiūriais vertingo kraštovaizdžio apsaugą;

14.3. užtikrinti sunaikintų ir pažeistų gamtinių bei kultūrinių kompleksų ir objektų (vertybių) atkūrimą;

14.4. sudaryti sąlygas taikomiesiems moksliniams tyrimams vykdyti gamtos ir kultūros paveldo apsaugos srityse;

14.5. organizuoti gamtosauginį švietimą ir mokymą, pažintinį turizmą, propaguoti Nacionalinio parko idėjas bei saugomų teritorijų plėtrą;

14.6. užtikrinti objektyvios ir savalaikės informacijos kraštovaizdžio apsaugos klausimais teikimą valstybinės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, nevalstybinėms organizacijoms, visuomenei;

14.7. kitos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytos pareigos.

IV. DIREKCIJOS VEIKLOS EKONOMINIAI PAGRINDAI

15. Direkcijos funkcijoms ir valstybinėms programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Veiklai organizuoti taip pat gali būti naudojamos Plungės bei Skuodo rajonų savivaldybių biudžetų lėšos, kitų programų ir fondų lėšos, taip pat lėšos, gautos už teikiamas paslaugas, kurios įskaitomos į valstybės biudžeto pajamas, kitos teisėtai įgytos lėšos.

16. Direkcijos finansiniai ištekliai naudojami:

16.1. gamtos ir kultūros paveldo vertybėms išsaugoti, Nacionaliniam parkui tvarkyti, šviečiamajai, propagandinei bei auklėjamajai veiklai vykdyti, pažintiniam turizmui plėtoti;

16.2. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

16.3. taikomiesiems moksliniams tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

16.4. kitoms su Nacionalinio parko tikslais susijusioms priemonėms įgyvendinti;

16.5. Direkcijai išlaikyti.

17. Savo funkcijoms vykdyti Direkcija patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja valstybės turtu.

18. Direkcijos finansinės veiklos kontrolė vykdoma pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

V. DIREKCIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

19. Direkcijos veiklos organizavimo teisinis pagrindas yra metinis veiklos planas, kurį tvirtina ir jo vykdymą vertina Tarnybos direktorius. Direkcijos metiniai veiklos planai rengiami

vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“.

20. Direkcijai vadovauja Žemaitijos nacionalinio parko direktorius (toliau – Direktorius), kurį priima į pareigas ir atleidžia iš pareigų Tarnybos direktorius Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Direktorius yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Tarnybos direktoriui.

21. Direkcijos veikla reguliuojama Direktoriaus įsakymais ir Direktoriaus tvirtinamais vidaus dokumentais: Direkcijos darbo reglamentu, vidaus tvarkos taisyklėmis, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymais, taip pat šiais nuostatais.

22. Direktorius gali turėti vieną arba du pavaduotojus, kuriuos jis priima į pareigas ir atleidžia iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Direktoriaus pavaduotojas (-ai) tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi direktoriui, kuris nustato jo (jų) administravimo sritis ir paveda jam (jiems) atitinkamas funkcijas.

23. Valstybės tarnautojų darbo užmokesčio mokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai. Kitų Direkcijos darbuotojų priėmimą į darbą, jų darbo apmokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

24. Direkcijoje gali būti struktūriniai padaliniai (Gamtos ir kultūros paveldo, Kraštotvarkos, Informacijos ir kiti skyriai), lankytojų centrai, gamtos mokyklos, muziejai ir kiti padaliniai.

25. Direktoriaus funkcijos:

25.1. planuoja, organizuoja ir kontroliuoja Direkcijos veiklą ir atsako už Direkcijos disponuojamų lėšų panaudojimą;

25.2. rengia ir teikia Tarnybos direktoriui tvirtinti metinį veiklos planą;

25.3. nagrinėja Direkcijos kompetencijai priskirtus klausimus ir priima sprendimus; yra tiesiogiai atsakingas už Direkcijos funkcijų vykdymą;

25.4. nustatyta tvarka teikia metinę Direkcijos veiklos ataskaitą Tarnybai;

25.5. gavęs Tarnybos suderinimą, tvirtina Direkcijos struktūrą ir valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių sąrašą, neviršydamas darbo užmokesčių skirtų biudžeto asignavimų;

25.6. tvirtina Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymus ir kontroliuoja jų vykdymą;

25.7. skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Direkcijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, skatina juos, už tarnybinius nusižengimus ir darbo drausmės pažeidimus skiria jiems atitinkamai tarnybines ir drausmines nuobaudas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu ir kitais teisės aktais;

25.8. nustato Direkcijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, priedų, priemonių ir kitų išmokų dydį;

25.9. pagal kompetenciją kontroliuoja teisės aktų ir Tarnybos direktoriaus įsakymų vykdymą;

25.10. tvirtina Nacionalinio parko tvarkymo tikslines programas;

25.11. rengia ir, suderinęs su vietos savivaldos institucijomis, tvirtina Nacionalinio parko lankymo taisykles;

25.12. organizuoja Nacionalinio parko jungtinės tarybos veiklą;

25.13. teikia Tarnybai pasiūlymus dėl Nacionalinio parko planavimo dokumentų rengimo, papildymo ar keitimo;

25.14. pagal kompetenciją teikia pasiūlymus Tarnybai dėl Nacionalinio parko valdymo, priežiūros bei darbo organizavimo tobulinimo;

25.15. nustatyta tvarka teikia Tarnybai pasiūlymus dėl Direkcijos veiklos finansavimo;

25.16. atsako už Nacionalinio parko žemės (miškų, vandens telkinių ir kita), kuri nustatyta tvarka Direkcijai suteikta valdyti patikėjimo teise, tinkamą apsaugą, tvarkymą, naudojimą, valdymą, disponavimą ja bei kitų uždavinių įgyvendinimą;

25.17. atsako už kito Direkcijai perduoto turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo pagal teisės aktų reikalavimus;

25.18. atstovauja Direkcijai, kai nagrinėjami Direkcijos veiklos klausimai, sudaromos sutartys su kitomis institucijomis ir organizacijomis;

25.19. atstovauja Direkcijai kitose valstybės institucijose, teismuose, tarptautinėse organizacijose, pasitarimuose, dalyvauja komisijose;

25.20. organizuoja raštvedybos tvarkymą, užtikrina dokumentų, perduodamų į archyvą saugojimą, apskaitą ir panaudojimą, organizuoja materialinių vertybių apsaugą bei organizuoja darbuotojų darbo, civilinę ir priešgaisrinę saugą;

25.21. vykdo kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas ir Tarnybos pavedimus.

26. Direktorius kai kurias pareigas gali pavesti vykdyti savo pavaduotojams, skyrių ar padalinių vadovams.

27. Direktoriumi laikinai nesant, jo pareigas eina vienas iš pavaduotojų, o jeigu jų nėra – kitas Direktorius įgaliotas Direkcijos valstybės tarnautojas.

VI. DIREKCIJOS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

28. Direkcijos buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė sudaroma teisės aktų nustatyta tvarka.

29. Direkcijos valstybinį auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, vidaus auditą atlieka Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Direkcija reorganizuojama, pertvarkoma arba likviduojama teisės aktų nustatyta tvarka.

Direktorius

Albertas Stanislovaitis